

EEN GEMEENTEVISIE

© Centrum voor Pastorale Counseling
Dit artikel is beschermd door auteursrechten

Theo Kunst

Dr. Theo J.W. Kunst helpt ons nadenken over een visie voor de plaatselijke gemeente.

Naast een bediening in Oos-Europa en zijn verbondenheid met "Evangelisatie Explosie" is hij ook docent aan Tyndale Theological Seminary. In het begin van de jaren 80 lag hij aan de basis van de oprichting van de Evangelische Theologische Faculteit.

Inleiding

Tijdens mijn vele reizen in Europa heb ik vele plaatselijke gemeenten mogen dienen en leren kennen.

Het is mij hierbij opgevallen, dat in bijna alle gevallen deze gemeenten vanwege onbijbelse structuren niet aan hun werkelijke taken kunnen toekomen. Enkele jaren geleden luisterde ik naar een Anglicaanse predikant, die zich na een lange strijd ontworsteld had aan een knellende kerkstructuur en nu een bloeiende en groeiende gemeente heeft, waarin er een grote inschakeling van "gewone" gemeenteleden heeft kunnen plaats vinden. Na een grondige studie van wat de gemeente is en hoe ze behoort te functioneren, heeft deze gemeente een zgn. "gemeentevisie" ontwikkeld, die leiders en andere leden van de gemeente hebben aanvaard en waarmee alle nieuwe leden gevraagd worden in te stemmen. De ervaring van deze predikant sloot goed aan bij mijn eigen conclusies. Ik heb daarom nu een voorbeeld van een gemeentevisie ontwikkeld, die ik hierbij aan de Vlaamse gemeenten aanbied.

Wat is een gemeentevisie?

In vele gevallen denken de leiders van plaatselijke gemeenten ten onrechte dat ze weten wat hun gemeente is. Ze hebben nooit de Nieuwtestamentische wezenskenmerken van de plaatselijke gemeente doordacht. Normaal hebben ze een bijbelse grondslag of een geloofsbasis voor hun gemeente, maar die zegt zo heel weinig over de gemeente zelf. De enige richtlijnen, die ze vaak nog wel hebben, zijn de kenmerken van hun denominatie, maar deze geven meestal geen uitspraken over het wezen, de structuur en het functioneren van de plaatselijke gemeente als basis voor lidmaatschap, zodat de leden van een gemeente weten wat er van hun verwacht wordt. En dat is wat een gemeentevisie wil zijn.

Definitie:

Een gemeentevisie is een samenvatting van het onderwijs van het Nieuwe Testament over het wezen, de organisatie (of structuur) en het functioneren van de plaatselijke gemeente en de praktische consequenties hiervan voor het leven van de gemeente, voor haar leiders en voor de andere leden van de gemeente.

Wat is het belang van een gemeentevisie?

Iedere plaatselijke gemeente behoort een gemeentevisie te hebben. Er zijn minstens vijf redenen te noemen waarom de leiders van een plaatselijke gemeente een gemeentevisie behoren te ontwikkelen:

1. Een gemeentevisie stelt de plaatselijke gemeente in staat om te *zien* (visie1) wat een plaatselijke gemeente volgens het Nieuwe Testament *is*, hoe ze zich zal moeten *structureren* en hoe ze behoort te *functioneren*.
2. Een gemeentevisie stelt de plaatselijke gemeente in staat om zich te verenigen rond de bijbelse doeleinden van de gemeente. Hierdoor zal er een *bijbelse eenheid* ontstaan, die rust brengt in de gemeente, zodat de gemeente werkelijk kan gaan werken aan het verwezenlijken van haar taak.
3. Een gemeentevisie functioneert als een soort *gemeentespiegel*, die de gemeente in staat stelt om te zien waar ze zelf staat in het licht van het Nieuwtestamentische onderwijs over de gemeente.
4. Een gemeentevisie stelt de gemeente in staat om na te gaan welke stappen dienen te worden gezet om de bijbelse doeleinden te verwezenlijken. Hierdoor wordt het voor de gemeente mogelijk om *zinvolle plannen op korte en lange termijn* te maken.
5. Een gemeentevisie zal leiden tot een geëngageerd, niet-vrijblijvend of passief *lidmaatschap* van de plaatselijke gemeente.

Hoe stellen we een gemeentevisie samen?

De basis voor een gemeentevisie is het wezen van de gemeente in het Nieuwe Testament. We kunnen dit wezen van de Nieuwtestamentische gemeente alleen vinden door het maken van een studie van de beelden van de gemeente in het N.T. Daarna leiden we uit de gevonden wezenskenmerken praktische implicaties af voor de structuur en het functioneren van de plaatselijke gemeente.

Gemeentevisie van de Evangelische Gemeente te .....

Nu volgt *een voorbeeld* van een gemeentevisie gebaseerd op een studie van het Nieuwtestamentische onderwijs over de gemeente.

1. Het wezen van de gemeente:

Wij geloven, dat de Nieuwtestamentische plaatselijke gemeente een geestelijk organisme is.²

2. Het Hoofd van de gemeente:

Onze Heer Jezus Christus is het Hoofd van dit organisme. Hij werkt in en door dit organisme door middel van de Heilige Geest en door het uitdelen van geestelijke gaven.³

3. Een dubbele structuur:

Om als plaatselijke gemeente te kunnen leven en functioneren als geestelijk organisme is ee tweevoudige structuur nodig:

a. Een gemeenschapsstructuur

Omdat de gemeente van het N.T. in bijna alle gevallen een kleine huisgemeente was, dienen onze moderne gemeenten een kleine groepen structuur in de gemeente in te bouwen.⁴ Deze structuur maakt het mogelijk, dat de plaatselijke gemeente een zorgzame, liefdevolle Nieuwtestamentische gemeenschap is.

Van alle leden van onze gemeente wordt daarom verwacht, dat ze behoren tot een kleine groep. Alleen door lid te zijn van een kleine groep is echte pastorale zorg mogelijk.

b. Een diaconale structuur

De gemeenschap in onze gemeente behoort te leiden tot het *functioneren* van elk lid op basis van zijn of haar geestelijke gaven, die het Hoofd van de Gemeente, onze Heer Jezus Christus, geïnvesteerd heeft in elke gelovige. Deze geestelijke gaven moeten ontdekt worden, ze moeten ontwikkeld worden en ze moeten worden ingeschakeld in de vele bedieningen van onze gemeente. Vooral de leiders van onze gemeente zullen de andere leden helpen om hun gave(n) te ontdekken.

Ze zullen er ook op toezien, dat de leden de noodzakelijke toerusting ontvangen. Ze zullen hen/haar aanmoedigen om hun gaven te gebruiken in verband met ons plaatselijke lichaam van Christus, zodat er een functionerende gemeenschap zal ontstaan en zodat de taken, die onze Heer aan Zijn gemeente heeft gegeven, kunnen worden vervuld.⁵

4. Toewijding:

Van alle leden van onze gemeente, de leiders inbegrepen, wordt verwacht dat ze hun lichamen stellen tot een levend en heilig offer aan de Heer voor dienst in Zijn plaatselijke lichaam.⁶

5. Gezamenlijk dienen:

Van alle leden van onze gemeente wordt verwacht, dat ze in overeenstemming met hun gave(n) met elkaar de volgende bedieningen van de plaatselijke gemeente zullen vervullen:

a. De bediening van het Woord:

Deze bediening wordt uitgeoefend in de vele onderdelen van de taak van de gemeente:

- (1) In prediking en bijbelstudie tijdens de zondagse publieke samenkomsten en in speciale diensten
- (2) In bijbelstudies tijdens de wekelijkse kleine groepsbijeenkomsten.
- (3) In discipelschaps- en andere programma's voor de verschillende leeftijdsgroepen van de gemeente, enz.
- (4) In het evangelisatieprogramma van de gemeente.
- (5) In het zendingsprogramma van de gemeente.

Enz.

b. Pastorale bedieningen:

Als gemeente van de Heer mogen we verwachten, dat sommige leden, zowel mannen als vrouwen, begiftigd zijn met pastorale gaven. Zij zullen een bediening op dit gebied moeten gaan vervullen in de gemeente en leden zijn van het pastorale team van de gemeente.

Verder wordt elk lid van onze gemeente betrokken in het pastorale werk binnen de kleine groepen en in persoonlijke contacten, in gehoorzaamheid aan de bijbelse opwekking om elkaar lief te hebben.

c. Speciale bedieningen:

Vele leden van onze gemeente zullen hun bediening vinden op verschillende gebieden, zoals: kinderwerk, werk onder jonge of oudere teenagers, jong volwassenen, jong gehuwden, vrijgezellen, ouderen en bejaarden, zieken, e.d.

d. Sociale bedieningen:

Onze gemeente staat ook open voor "Barmhartige Samaritaan"-bedieningen buiten de kring van de gemeente. Hier denken we aan werk onder armen en hulpbehoevenden, zieken en gehandicapten, enz.

e. Bedieningen i.v.m. de erediensten:

Een belangrijk onderdeel van het leven van onze gemeente is een zinvolle en aantrekkelijke eredienst. Leden van de gemeente met gaven hiervoor worden geacht hieraan actief deel te nemen. Als voorbeelden kunnen genoemd worden: muzikale gaven (instrumentaal en vocaal), dichtelijke gaven, gaven op het gebied van drama en andere kunstzinnige expressies, die de gemeente "opbouwen".

f. Technische bedieningen:

Er bestaan ook geestelijke gaven van helpen en van dienen. Hier kunnen we denken aan de speciale bekwaamheid van iemand om anderen binnen het lichaam van Christus te helpen hun bediening beter uit te oefenen, bijvoorbeeld d.m.v. het beschikbaar stellen van administratieve en secretariële bekwaamheden. Ook de specifiek "technische" bekwaamheden in het kader van de gave van het dienen zijn van groot nut voor het dienstbetoon van onze gemeente.

g. Andere speciale bedieningen:

De lijst van mogelijkheden tot dienst is open en oneindig vanwege de veelkleurige wijsheid van onze God, die elk van Zijn kinderen een unieke gavenmix heeft gegeven.

In dit verband kan nog genoemd worden de gave van het bidden voor anderen. Sommigen hebben een speciale gave om voorbede te doen voor anderen en voor noden in het algemeen. Ook deze gave (en andere) willen we in onze gemeente inschakelen.

6. Algemene praktische richtlijnen.

Voor een goed functioneren van onze gemeenschap als gelovigen nemen wij ons voor om als leden van onze gemeente te leven volgens de volgende Bijbelse aanwijzingen: 7

1. Wij willen van harte toegewijd zijn aan onze Redder en Heer Jezus Christus (Joh.20:31; Rom.10:9)
2. Volgens het bevel van onze Heer dopen wij in water hen, die tot geloof in Hem zijn gekomen en vieren wij periodiek met elkaar het Avondmaal tot Zijn gedachtenis.
3. We willen regelmatig onze erediensten bijwonen en meewerken aan de opbouw van een aanbeddende gemeenschap tot eer en prijs van de Here onze God (Psalm 100)
4. Van leden van onze gemeente wordt verwacht geregeld de Bijbel te lezen en zonder voorbehoud het gezag van de Bijbel te aanvaarden en in overeenstemming met het Woord van God te wandelen in vertrouwen op de kracht van Gods Geest (2 Tim. 3:16-17)
5. Vanwege het geestelijke karakter van de gemeente en vanwege het geestelijke karakter van onze nieuwe geboorte en onze relatie met God willen wij als leden van de gemeente open zijn voor de tegenwoordigheid en bediening van de Persoon van de Heilige Geest in ons persoonlijke leven en in het leven van onze gemeente, en ernaar streven in Hem te wandelen en door Hem geleid te worden.⁸
6. We willen onze wil onderwerpen aan Gods wil (Matt. 7:21-23) en ernaar streven om een heilig leven te leiden gebaseerd op de vrucht van de Heilige Geest (Gal.5:22-24)
7. We streven er naar als gemeente om te leven in het geloof, dat God ons beschermt en in onze noden zal voorzien (Rom.1:17; Gal.3:11). We willen onze zekerheid niet zoeken in onze eigen kennis, inspanning, andere mensen, materiële dingen, omstandigheden of tradities.⁹
8. We willen een gemeente zijn, waarin er een liefdevolle pastorale gemeenschap bestaat, waarin zowel de leiders als de andere leden gelijk voor elkaar zorgen, voor elkaar bidden en op God vertrouwen om te voorzien in elkaars materiële, financiële en lichamelijke noden (1 Kor.12:9; Jac.5:14-16)
9. We willen open, eerlijk en trouw zijn jegens elkaar en elkaar aanmoedigen om alle laster, achter de rug gepraat en negatieve kritiek te vermijden.¹⁰
10. We willen regelmatig betrokken zijn in een van onze door de gemeente georganiseerde gemeenschapsgroepen¹¹ en zo de gemeenschap met elkaar nastreven opdat we de eenheid mogen vormen, waarvoor onze Heer heeft gebeden en op grond waarvan de wereld zal geloven (Joh.17:21-23)
11. We willen de hulp van de gemeente zoeken om onze geestelijke gaven te ontdekken en er naar streven ze te gebruiken in een bediening tot welzijn van allen (Ef.4:11-16; 1 Kor.12)
12. We willen leren om voorbede te doen voor anderen en in het gebed te luisteren naar Gods speciale leiding.¹²
13. Als leden van de gemeente zijn we geroepen om gezamenlijk stand te houden in de geestelijke strijd, weerstand te bieden aan onze vijand Satan en Hem te overwinnen (Matth.4:1-11; Ef.6:10-20)
14. We willen aanvaarden het gezag van de door God gegeven leiders van de gemeente in overeenstemming met wat de Bijbel leert (1 Thess.5:12-13; Hebr.13:17)

15. We willen er naar streven om tenminste 10% van ons inkomen af te staan aan onze God en er op toe te zien, dat een medelid van onze gemeente niet in ernstige financiële of materiële nood leeft.¹³

16. We willen ook het evangelisatiewerk van de Gemeente steunen in liefdebetoon en met woorden in de kracht van de Heilige Geest (Hand.1:8) met het oog op de wederkomst van Christus, onze Heer (Luc.19:13)

17. We belijden als leden van onze gemeente dat we het leven van onze gezinnen baseren op de bijbelse principes van liefde, gemeenschap, onderwerping en discipline (Ef.5:22-6:4)

Praktische adviezen voor leiders van gemeenten

Hoe gaan we nu te werk wanneer we een gemeentevisie als de bovenstaande in onze gemeente willen invoeren? Hier ligt een belangrijke taak voor de leiders van de gemeente.

De volgende praktische stappen worden ter overweging aanbevolen:

1.Het verwezenlijken van een gemeentevisie.

a. De leiders zullen allereerst hun eigen gemeenschap opbouwen en daarin samen bidden voor bijbelse eenheid in de gemeente.

b. Vervolgens zullen ze een samenvatting maken van het Nieuwtestamentische onderwijs over het wezen en functioneren van de plaatselijke gemeente, zoals hierboven gegeven.

c. Daarna zullen ze de structurele en praktische consequenties van hun gemeentevisie doordenken.

1) Voor het verwezenlijken van gemeenschap is een kleine groepsstructuur vereist.

2) Voor het verwezenlijken van diaconie of dienstbetoon zijn ander structurele veranderingen nodig. Afhankelijk van de grootte van de gemeente kan dit leiden tot het invoeren van groepen voor dienstbetoon en tot het delegeren van taken.

d. Wanneer de leiders het eens geworden zijn over de bijbelse visie voor hun gemeente, over de manier waarop de gemeente behoort te functioneren en over de structurele veranderingen die moeten plaatsvinden, zullen zij als groep zich daartoe verbinden voor het aangezicht van de Heer: door de genade van God is dit de weg, die we met onze gemeente willen gaan.

e. Daarna moeten deze dingen *onderwezen* worden aan de leden van de gemeente om ze voor te bereiden op het aanvaarden van deze visie.

1) Dit kan gebeuren d.m.v. een serie bijbelstudies over het wezen van de gemeente van het N.T. Hierbij zullen vooral de beelden van de gemeente behandeld worden en de praktische betekenissen daarvan voor het leven van de gemeente.

2) Tegen het einde van deze studies zullen de leden van de kerkeraad met de gemeenteleden afzonderlijk pastorale gesprekken voeren, hun vragen beantwoorden en tenslotte vragen om de gemeentevisie te aanvaarden.

f. Wanneer dit alles is gebeurd, zal er een *gezamenlijke toewijdingsdienst* plaats vinden als een wederkerige bemoediging om de visie na te streven in vertrouwen op de genade van het Hoofd van de Gemeente. Wanneer de leden deze visie hebben aanvaard, vormt deze een blijvend onderdeel van de bediening van de gemeente. Verwacht mag worden dat een meerderheid van de leden de gemeentevisie zal aanvaarden. Wanneer sommigen de visie niet willen aanvaarden, moet dat gerespecteerd worden.

Voor elk *nieuw* lid zal een soortgelijke toewijding gevraagd worden. Wanneer bezoekers van de gemeente zich als lid willen aansluiten, zullen zij gevraagd worden het onderwijs aangaande de gemeentevisie te bestuderen en te aanvaarden.

Wanneer zij dit om een of andere reden niet kunnen, blijven ze hartelijk uitgenodigd om de gemeentesamenkomsten te bezoeken, maar zij zullen dan niet het volle lidmaatschap van de gemeente kunnen hebben en dus ook geen stem hebben in de besluitvorming van de gemeente.

2. Planning in de plaatselijke gemeente

Hierna dienen plannen te worden gemaakt voor elk van de taken van de gemeente. Een gemeente zonder plannen is als een schip zonder bestemming. Het draait alleen maar rond. Voor dat wat het N.T. ons laat zien als taken voor de gemeente dient de raad van de gemeente plannen te maken.¹⁴

a. Taken van de gemeente:

Elke gemeente dient plannen te maken voor haar vele Bijbelse taken: zending, evangelisatie, onderwijs, het organiseren van levendige en zinvolle erediensten, het bevorderen van de gemeenschap, de gebeden, aanbidding, pastoraat, hulp aan de armen en andere hulpbehoevenden, kortom het maken van discipelen op alle niveaus: ouderen, jongeren, kinderen, mannen, vrouwen, e.d. (hiermee wordt bedoeld het opleiden van gelovigen tot functionerende christenen in de verschillende taken van de gemeente)

b. Plannen maken:

Voordat we plannen maken, moeten we beseffen, dat de Heer het Hoofd is van Zijn plaatselijke lichaam, de gemeente. We mogen geloven, dat Hij dit lichaam heeft en zal voorzien van alles, wat nodig is om te kunnen functioneren!

De raad gaat dan na welke praktische stappen gezet moeten worden om de bijbelse taken van de gemeente te vervullen. Hierbij dient zij te beseffen, dat het maken van plannen veronderstelt, dat zij ook bereid moet zijn om deze taken te delegeren aan andere gemeenteleden.

Bij de planning moet op een aantal zaken gelet worden:

- a. Het maken van een *beschrijving* van elke te vervullen taak met de daaraan verbonden verantwoordelijkheden.
- b. Het bepalen van een tijdsperiode vanaf planning tot en met het verwezenlijken van het plan.
- c. Het opstellen van een *budget* en een plan om daarin te voorzien.

d. Het zorgvuldig *selecteren* van geschikte gemeenteleden voor deze taken. Soms is het beter een taak ongedaan te laten dan deze te geven aan de verkeerde persoon. Bid en geloof, dat de Heer mensen zal opwekken voor dienst in Zijn plaatselijke lichaam.

e. Het geven van *training* aan de nieuwe leiders.

f. Het *delegeren* van verantwoordelijkheid aan hen.

g. Het scheppen van een *leidersgemeenschap* zodat nieuwe en oude leiders het werk met elkaar kunnen bespreken en zich gesteund weten in de gemeenschap van hun plaatselijke lichaam van Christus.

N.B.: Leiders zijn vaak de meest eenzame mensen in de gemeente!

Een belangrijk doel bij onze planning is ook, dat de gemeenschapskringen van de gemeente uitgroeien tot *diaconale kringen*, die taken van de gemeente (bv. evangelisatie, hulpverlening, enz.) in hun eigen gebied gaan uitvoeren.

EINDNOTEN

1 Het woord "visie" komt van het Latijnse werkwoord "video", dat "zien" betekent

2 Vgl. Hand.5:14, 1Cor.12:27, Ef.1:22-23. Het is duidelijk, dat elke plaatselijke gemeente als een afzonderlijk lichaam van Christus wordt gezien. Dit is kennelijk de bedoeling van 1Cor.12:27 in verband met het hele hoofdstuk.

3 Vgl. 1Cor.3:16; Rom.12:1-8; Ef.4:16; 1Petr.4:10-11

4 De kleine groepen structuur is niet een mogelijkheid, maar een absolute noodzakelijkheid voor een gemeente, die Nieuwtestamentisch wil zijn! Een gemeente zonder gemeenschap is geen Nieuwtestamentische gemeente. En om gemeenschap in je gemeente te hebben, moet je het organiseren!

5 De Nieuwtestamentische gemeente is geen eenmansbediening. Ze mag dit niet zijn. Dit is in strijd met wat het N.T. leert over de gemeente als lichaam van Christus, als tempel van de Heilige Geest en als priesterschap van alle gelovigen.

6 Dit blijkt duidelijk uit Rom.12:1 (de context van dit vers is het Lichaam van Christus, zoals blijkt uit de verzen 3-8. Zie ook 1Petr.2:5!

7 Gewijzigd overgenomen (met toestemming) uit "*Called to Serve*", blz.118-119, een publicatie van Time Ministries International, Emmanuel Church, Main Road, Hwkwel, Hockley, Essex SS5 4NR, England.

8 Hand.16:8; Rom.8:14; Gal.5:16, 18, 25.

9 Prov.28:26; Jer.17:5-8; 1Tim. 6:17.

10 Matth.18:15-17; Gal.6:1-2; Ef.4:15; Tit.3:1-2, 10-11; Jac.5:19-20.

11 Hand;2:42, 46, 47; Hebr.10:24-25.

12 Rom.8:26-27; Ef.6:18; Jes.30:15, 18, 21.

13 Lev.27:30; Mal.3:8-10; Matth.5:42; 2Cor.8:13-15; 9:6-8; 1Joh.3:17

14 Literatuur: Lewis A. Drummond, *Leading your church in evangelism*, blz. 59-89; Philip King, *Leadership Explosion*, blz. 142vv.; 151vv; Donald McGavran and Win Arn, *How to grow a church*, blz. 171-177; Roy Pointer, *How do churches grow*, blz. 167-202; C.Peter Wagner, *Strategies for Church Growth*, blz. 156-172.